

PIOTR ZACHARCZUK

POJĘCIE SPALARNI I WSPÓLSPALARNI ODPADÓW

Odpady mogą stanowić niewątpliwie zagrożenie dla zdrowia ludzkiego oraz środowiska naturalnego. Dlatego też należy podjąć działania mające na celu zagospodarowanie odpadów. Obecnie istnieją różne sposoby zagospodarowania odpadów. Spośród wielu możliwości zagospodarowania odpadów można wymienić unieszkodliwianie odpadów poprzez ich termiczne przekształcanie. Obok tego procesu unieszkodliwiania można w stosunku do odpadów zastosować także odzysk energii poprzez ich spalanie. Polega ona na wykorzystaniu odpadów w charakterze alternatywnego źródła paliwa. Niektóre odpady wytwarzają w procesie spalania ilość energii porównywalną pod względem kaloryczności z dobrym jakościowo paliwem tzw. konwencjonalnym. Jeśli chodzi o ostatni z wymienionych sposobów zagospodarowania odpadów należy stwierdzić, iż daje się zaobserwować wyraźną tendencję do wzrostu zainteresowania tym rodzajem odzysku. W związku z tym, iż termiczne przekształcanie odpadów może być dokonywane w spalarniach odpadów lub we współspalarniach odpadów, celowa wydaje się szczegółowa analiza tych pojęć zdefiniowanych zarówno na gruncie prawa europejskiego, jak i prawa polskiego.

POJĘCIE SPALARNI I WSPÓLSPALARNI W UJĘCIU PRAWA UNII EUROPEJSKIEJ

Na gruncie prawa Unii Europejskiej kwestie spalania odpadów reguluje dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/76/WE z dnia 4 grudnia 2000 r. w sprawie spalania odpadów¹ (dalej także: dyrektywa 2000/76/WE). W celu zapobieżenia lub ograniczenia w możliwie największym stopniu ujemnych skutków dla środowiska, w szczególności zanieczyszczenia wskutek emisji do powietrza, gleby, wód powierzchniowych i gruntowych, dyrektywa ta ustanawia minimalne wymagania dla podmiotów dokonujących termicznego przekształcania odpadów oraz dokonuje rozróżnienia między spalarnią a współspalarnią odpadów².

Zgodnie z art. 3 pkt. 4 dyrektywy 2000/76/WE spalarnia oznacza każdą stacjonarną lub ruchomą jednostkę techniczną oraz wyposażenie przeznaczone do termicznego przetwarzania odpadów, z odzyskiem ciepła wytworzonego w wyniku spalania lub bez takiego odzysku. Obejmuje to spalanie przez utlenianie, a także inne procesy obróbki termicznej, takie jak piroliza, gazyfikacja, proces plazmowy w stopniu, w jakim substancje powstające z przeróbki są następnie spalane. Definicja ta obejmuje miejsce lokalizacji i całą spalarnię, w tym wszystkie linie spalania odpadów, przyjmowanie odpadów, składowanie odpadów, miejscowe urządzenia do obróbki wstępnej, systemy dostarczania odpadów będących paliwem i powietrza, kocioł, urządzenia do oczyszczania gazów spalinowych, znajdujące się na miejscu urządzenia do obróbki lub oczyszczania pozostałości i ścieków, komin, urządzenia i systemy kontrolowania operacji spalania, rejestracji i monitorowania warunków spalania.

Natomiast na podstawie art. 3 pkt. 5 dyrektywy 2000/76/WE współspalarnia oznacza każdą stacjonarną lub ruchomą instalację, której głównym celem jest wytwarzanie energii lub produktów materialnych: która wykorzystuje odpady jako paliwo zwykłe lub dodatkowe lub w której odpady są poddawane termicznej obróbce mającej na celu ich usunięcie.

Jeśli współspalanie odbywa się w taki sposób, że głównym celem instalacji nie jest wytwarzanie energii lub produkcja produktów materialnych, a raczej termiczna obróbka odpadów, instalacja uważana jest za spalarnię w rozumieniu pkt 4. Definicja ta obejmuje miejsce lokalizacji i całą instalację, w tym

¹ Dz. Urz. WE L 332 z 28.12.2000, s. 91 z późn. zm.

² Zob. M. G ó r s k i, *Gospodarowanie odpadami w świetle wymagań prawa wspólnotowego i polskiego prawa wewnętrznego*, Poznań 2005, s. 99.

wszystkie linie do współspalania odpadów, składowanie i przechowywanie odpadów, znajdujące się na miejscu urządzenia do obróbki wstępnej, systemy dostarczania odpadów, paliwa i powietrza, kocioł, urządzenia do oczyszczania gazów spalinowych, znajdujące się na miejscu urządzenia do obróbki lub składowania pozostałości i ścieków, komin, urządzenia i systemy kontrolowania operacji spalania, rejestracji i monitorowania warunków spalania.

Analizując definicję zarówno spalarni, jak i współspalarni, z dyrektywy 2000/76/WE można wyprowadzić uzasadniony wniosek, iż w przypadku tych pojęć dominujące znaczenie ma cel istnienia instalacji, a nie sposób zagospodarowania odpadu. Z definicji spalarni wynika, iż nawet jeśli są współspalane odpady z paliwem, a celem procesu nie jest odzysk, produkcja energii, to jest to mimo wszystko spalarnia. Z drugiej zaś strony w definicji współspalarni wprost stwierdza się, że może być zasilana wyłącznie odpadami.

W tym też kierunku zmierza interpretacja powyższych pojęć dokonana przez Rzecznika Generalnego Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, jak również przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Zgodnie z Opinią Rzecznika Generalnego z dnia 22 maja 2008 r. kwalifikacja instalacji, w której spalane są odpady, jako spalarni – w rozumieniu art. 3 pkt 4 dyrektywy 2000/76/WE lub jako współspalarni w rozumieniu art. 3 pkt 5 tej dyrektywy – zależy od tego, czy jej głównym celem jest termiczna obróbka odpadów, czy też wytwarzanie energii lub produktów materialnych. Ów główny cel musi wynikać z obiektywnych okoliczności³.

Powyższa interpretacja została przyjęta jako właściwa przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, który stwierdził, iż w art. 3 pkt 4 dyrektywy 2000/76/WE spalarnię zdefiniowano jako każdą jednostkę techniczną oraz wyposażenie. Natomiast w art. 3 pkt 5 tej dyrektywy współspalarnię zdefiniowano jako każdą instalację. Termin „instalacja” nie został bliżej wyjaśniony w definicji współspalarni zawartej w art. 3 pkt 5 dyrektywy 2000/76/WE, jest jednak oczywiste, iż przepis ten zawiera dorozumiane odesłanie do poprzedzającego go punktu. Jak bowiem wynika z treści pkt 5, punktem wyjścia dla zdefiniowania współspalarni jest pojęcie „spalarnia”, użyte w art. 3 pkt 4, a przepisy te nie różnią się, jeśli chodzi o całość elementów technicznych, jakie należy uwzględnić, dokonując kwalifikacji

³ Opinia Rzecznika Generalnego J. Kokott, przedstawiona w dniu 22 maja 2008 r., w sprawie C-251/07 Gävle Kraftvärme AB przeciwko Länsstyrelsen i Gävleborgs län, „LexPolonica” nr 1924453.

jednostki spalania. Elementy techniczne, które wchodzą w skład spalarni i współspalarni, zostały wymienione w art. 3 pkt 4, drugi akapit dyrektywy 2000/76/WE. Jednym z nich jest kocioł. W odróżnieniu od innych elementów, które wymienione zostały w liczbie mnogiej, terminu „kocioł” (podobnie jak terminu „komin”) użyto w liczbie pojedynczej. Treść art. 3 pkt 4 i 5 dyrektywy 2000/76/WE przemawia zatem na korzyść wykładni, zgodnie z którą każdy pojedynczy kocioł – wraz ze związanym z nim wyposażeniem – stanowi odrębną instalację w rozumieniu dyrektywy 2000/76/WE. Wykładnia ta znajduje potwierdzenie w systematyce i w celu dyrektywy 2000/76/WE.

Jeśli chodzi o systematykę dyrektywy 2000/76/WE, wiadome jest, że spalarnie i współspalarnie podlegają odrębnym przepisom w zakresie warunków eksploatacji oraz dopuszczalnych wartości emisji. Do współspalarni stosuje się – ogólnie rzecz biorąc – przepisy mniej rygorystyczne. Zwłaszcza gdy chodzi o warunki eksploatacji, przepisy mające zastosowanie do spalarni zawierają wymogi w zakresie zawartości węgla organicznego ogółem w żużlu i popiołach dennych oraz ich straty w czasie zapłonu, których natomiast nie przewidziano dla współspalarni. Poza tym, choć w odniesieniu do obu rodzajów instalacji wspomniane warunki obejmują pewne wymogi dotyczące temperatury gazów spalinowych podczas podawania odpadów, jedynie spalarnie muszą być wyposażone w co najmniej jeden palnik pomocniczy. Dodatkowo niektóre przepisy odnoszące się do spalarni znajdują zastosowanie wyłącznie do pojedynczego kotła. W związku z tym wykładnia, zgodnie z którą np. w elektrociepłowni każdy kocioł należy uznać za odrębną instalację, jest zgodna z systematyką dyrektywy 2000/76/WE. Wniosek taki znajduje potwierdzenie w przepisach dotyczących uzyskiwania pozwolenia na eksploatację spalarni albo współspalarni. Artykuł 3 pkt 12 dyrektywy 2000/76/WE przewiduje bowiem w sposób wyraźny możliwość przyznania pozwolenia obejmującego większą liczbę odrębnych instalacji, które znajdują się w tym samym miejscu i są prowadzone przez tego samego operatora.

Jeśli chodzi natomiast o cel dyrektywy 2000/76/WE, z jej art. 1 wynika, iż jest nim zapobieżenie ujemnym skutkom spalania i współspalania odpadów dla środowiska lub ich ograniczenie w możliwie największym stopniu, w szczególności w drodze rygorystycznych warunków eksploatacji i wymagań technicznych oraz poprzez ustalenie dopuszczalnych wartości emisji. Wykładnia dyrektywy 2000/76/WE, która wykluczałaby oddzielne rozpatrywanie poszczególnych kotłów, mogłaby być sprzeczna z jej celem. Gdyby na przykład elektrociepłownię, jako całość, w skład której wchodziły jednostki spalania i współspalania, zakwalifikowano jako współspalarnię, mogłaby ona

uchylić się od realizacji bardziej rygorystycznych obowiązków, które ciążyą na spalarniach. Dlatego też, mając na uwadze powyższe rozważania, należy wyprowadzić uzasadniony wniosek, iż w przypadku, gdy np. elektrociepłownia składa się z kilku kotłów, każdy z tych kotłów, wraz ze związanym z nim wyposażeniem, powinien być uznany za odrębną instalację.

Na podstawie art. 3 pkt 4 akapit pierwszy dyrektywy 2000/76/WE instalacja przeznaczona do termicznego przetwarzania odpadów jest spalarnią. Zgodnie zaś z art. 3 pkt 5 akapit pierwszy dyrektywy 2000/76/WE instalację, której głównym celem jest wytwarzanie energii lub produktów materialnych i która wykorzystuje odpady jako paliwo zwykle bądź dodatkowe lub w której odpady są poddawane termicznej obróbce mającej na celu ich usunięcie, należy uznać za współspalarnię. Artykuł 3 pkt 5 akapit drugi dyrektywy 2000/76/WE zawiera uściślenie, iż w sytuacji, gdy współspalanie odbywa się w taki sposób, że głównym celem instalacji nie jest wytwarzanie energii lub produktów materialnych, lecz raczej termiczna obróbka odpadów, instalacja uważana jest za spalarnię w rozumieniu pkt 4. Z treści powyższych przepisów w sposób jasny wynika, że współspalarnia jest szczególną postacią spalarni, a uznanie danej instalacji za spalarnię bądź współspalarnię zależy od tego, co stanowi jej główny cel. Należy zaznaczyć, że stwierdzenia, co jest głównym celem instalacji, dokonuje się na podstawie okoliczności istniejących w chwili dokonywania takich ustaleń, dotyczących mocy przerobowej i działania tej instalacji, natomiast jeżeli nie została ona jeszcze zbudowana – na podstawie planu zawartego we wniosku o wydanie zezwolenia na eksploatację. Przepisy prawa europejskiego odnoszące się do odpadów mają na celu wspieranie w możliwie największym stopniu odzysku odpadów, a w szczególności wykorzystywania ich jako źródła energii. Zbyt wąska interpretacja pojęcia współspalarni mogłaby natomiast godzić w ten cel. Stosowanie bardziej rygorystycznych zasad do instalacji, których głównym celem jest rzeczywiście wytwarzanie energii albo produktów materialnych, mogłoby zniechęcić podmioty prowadzące takie jednostki do podejmowania albo kontynuowania tego rodzaju działalności.

Warto też podkreślić, iż instalacja, która wytwarza energię w procesie spalania odpadów w małych ilościach, może nie być uznana za jednostkę, której głównym celem jest wytwarzanie energii albo produktów materialnych. Motyw 24 – podobnie jak art. 4 ust. 2 lit. b) i art. 6 ust. 6 dyrektywy 2000/76/WE – w sposób wyraźny przewiduje odzyskiwanie ciepła wytworzonego nie tylko w procesie współspalania, lecz również w procesie spalania. Dlatego też instalację uznaje się za spalarnię albo współspalarnię w rozu-

mieniu art. 3 pkt 4 i 5 dyrektywy 2000/76/WE w zależności od jej głównego celu. Do władz krajowych należy stwierdzenie, jaki jest to cel, na podstawie obiektywnej oceny okoliczności istniejących w chwili dokonywania tego rodzaju ustaleń. Dokonując takiej oceny, należy przede wszystkim uwzględnić wielkość produkcji energii albo produktów materialnych wytwarzanych w ramach danej instalacji w zestawieniu z ilością odpadów w niej spalanych, jak również trwałość albo nieprzerwany charakter produkcji⁴.

Podsumowując należy podkreślić, iż na gruncie prawa europejskiego brzmienie definicji spalarni i współspalarni odpadów skłania do kwalifikacji instalacji funkcjonującej w ramach elektrowni lub elektrociepłowni jako współspalarni, ponieważ na gruncie dyrektywy 2000/76/WE dla uznania instalacji za spalarnię lub współspalarnię decydujące znaczenie ma cel jej funkcjonowania, a nie to, co jest w niej spalane i w jakich ilościach.

POJĘCIE SPALARNI I WSPÓLSPALARNI W UJĘCIU PRAWA POLSKIEGO

Wdrożenie do polskiego systemu prawnego postanowień dyrektywy 2000/76/WE nastąpiło poprzez wprowadzenie w życie przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach⁵ (dalej: u.o.). Według art. 44 ust. 1 u.o. termiczne przekształcanie odpadów może być prowadzone w spalarniach odpadów bądź we współspalarniach odpadów. Te dwa pojęcia zostały zdefiniowane w znowelizowanym pkt 17 i nowym pkt 21a w art. 3 ust. 3 u.o.⁶

Zgodnie z art. 3 ust. 3 pkt 17 u.o. pod pojęciem spalarni odpadów rozumie się zakład lub jego część przeznaczone do termicznego przekształcania odpadów z odzyskiem lub bez odzysku wytwarzanej energii cieplnej, obejmujące instalacje i urządzenia służące do prowadzenia procesu termicznego przekształcania odpadów wraz z oczyszczaniem gazów odlotowych i wprowadzaniem ich do atmosfery, kontrolą, sterowaniem i monitorowaniem procesów oraz instalacjami związanymi z przyjmowaniem, wstępnym przetwarzaniem i magazynowaniem odpadów dostarczonych do termicznego przekształcania

⁴ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 11 września 2008 r. w sprawie C-251/07 Gävle Kraftvärme AB przeciwko Länsstyrelsen i Gävleborgs län, „LexPolonica” nr 1981749.

⁵ Dz. U. z 2007 r., nr 39, poz. 251 z późn. zm.

⁶ W. R a d e c k i, *Ustawa o odpadach. Komentarz*, Warszawa 2006, s. 291.

oraz instalacjami związanymi z magazynowaniem i przetwarzaniem substancji otrzymanych w wyniku spalania i oczyszczania gazów odlotowych.

Należy podkreślić, iż w tekście pierwotnym u.o.⁷ pod pojęciem spalarni odpadów rozumiano instalację, w której zachodzi termiczne przekształcanie odpadów tylko w celu ich unieszkodliwienia⁸. Dopiero w wyniku wejścia w życie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych innych ustaw⁹ ustawodawca rozszerzył cel funkcjonowania spalarni o odzysk energii, ale tylko ciepłej.

Dodatkowo ustawodawca dopiero na podstawie powyższej nowelizacji wprowadził do u.o. definicję legalną współspalarni odpadów¹⁰. Zgodnie z art. 3 ust. 3 pkt 21a u.o. pod pojęciem współspalarni odpadów rozumie się zakład lub jego część, których głównym celem jest wytwarzanie energii lub produktów, w których wraz z paliwami są przekształcane termicznie odpady w celu odzyskania zawartej w nich energii lub w celu ich unieszkodliwiania, obejmujące instalacje i urządzenia służące do prowadzenia procesu termicznego przekształcania wraz z oczyszczaniem gazów odlotowych i wprowadzaniem ich do atmosfery, kontrolą, sterowaniem i monitorowaniem procesów, instalacjami związanymi z przyjmowaniem, wstępnym przetwarzaniem i magazynowaniem odpadów dostarczonych do termicznego przekształcania oraz instalacjami związanymi z magazynowaniem i przetwarzaniem substancji otrzymanych w wyniku spalania i oczyszczania gazów odlotowych.

Przed dokonaniem szczegółowej analizy powyższych niezwykle ważnych definicji legalnych warto podkreślić, iż przepisy u.o. w tym zakresie nie dokonują prostego przeniesienia postanowień dyrektywy 2000/76/WE. Należy również zwrócić uwagę, iż zawarta w u.o. definicja spalarni i współspalarni odpadów nie jest niestety szczegółowo komentowana ani w doktrynie, ani judykaturze. W uzasadnieniu do projektu ustawy o zmianie ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych innych ustaw¹¹ jest tylko mowa o tym, że dokonuje się wdrożenia m.in. dyrektywy 2000/76/WE. Zarówno w samym uzasadnieniu do projektu ustawy, jak i w opiniach ekspertów nie ma wskazanych

⁷ Dz. U. nr 62, poz. 628.

⁸ Szerzej zob. J. J e r z m a ń s k i, [w:] *Ustawa o odpadach. Komentarz*, red. J. Jerzmański, Wrocław 2002, s. 118 n.

⁹ Dz. U. nr 175, poz. 1458.

¹⁰ Zob. M. G ó r s k i, *Gospodarowanie odpadami*, [w:] *Prawo ochrony środowiska*, red. M. Górski, Warszawa 2009, s. 338.

¹¹ *Projekt ustawy o zmianie ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych innych ustaw* (druk nr 3942); http://orka.sejm.gov.pl/proc4.nsf/projekty/3942_p.htm (12.11.2009).

żadnych celów, dla których dokonano rozróżnienia pojęć spalarni odpadów oraz współspalarni odpadów¹².

Dokonując interpretacji obecnie obowiązujących ustawowych definicji spalarni i współspalarni odpadów można dojść do wniosku, że zarówno spalarnia, jak i współspalarnia odpadów to zakład lub jego część, które różnią się tym, że: w przypadku spalarni podstawowym przeznaczeniem jest termiczne przekształcanie odpadów z odzyskiem lub bez odzysku wytwarzanej energii cieplnej; w przypadku współspalarni głównym celem jest wytwarzanie energii lub produktów, przy czym wraz z paliwami są przekształcane termicznie odpady w celu odzyskania energii zawartej w odpadach lub unieszkodliwienia odpadów.

Pozostałe elementy obu definicji są już wspólne. Terminy „spalarnia” i „współspalarnia” odpadów obejmują:

1. „Instalacje i urządzenia służące do: prowadzenia procesu termicznego przekształcania, oczyszczania gazów odlotowych i wprowadzania ich do atmosfery; kontroli, sterowania i monitorowania procesów.

2. Instalacje związane z przyjmowaniem, wstępnym przetwarzaniem i magazynowaniem odpadów dostarczonych do termicznego przekształcenia.

3. Instalacje związane z magazynowaniem i przetwarzaniem substancji otrzymanych w wyniku: spalania; oczyszczania gazów odlotowych.

Na tle definicji spalarni i współspalarni należy zwrócić uwagę na pojęcie zakładu. Definicja zakładu znajduje się w art. 3 pkt 48 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska¹³ (dalej: p.o.ś.), zgodnie z którą pod tym pojęciem rozumie się jedną lub kilka instalacji wraz z terenem, do którego prowadzący instalacje posiada tytuł prawny, oraz znajdującymi się na nim urządzeniami. Ta definicja legalna pozwala wyłączyć z pojęcia spalarni i współspalarni odpadów w rozumieniu art. 44 ust. 1 u.o. tzw. przewoźne spalarnie odpadów, które nie są zakładem ani jego częścią, lecz urządzeniem w rozumieniu art. 3 pkt 42 p.o.ś. Biorąc pod uwagę powyższe należy przyjąć, iż w tzw. przewoźnych spalarniach mogą być ter-

¹² *Opinia na temat rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw (z dnia 05.06.2005); Uwagi do rządowego projektu ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych innych ustaw (z dnia 23.05.2005); Opinia w sprawie zgodności z Konstytucją projektu ustawy o zmianie ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych innych ustaw (druk nr 3942) (z dnia 23.05.2005); [http://orka.sejm.gov.pl/rexdomk4.nsf/Opwsdr? OpenForm &3942](http://orka.sejm.gov.pl/rexdomk4.nsf/Opwsdr?OpenForm&3942) (12.11.2009).*

¹³ Dz. U. nr 25, poz. 150 z późn. zm.

micznie przekształcane odpady, ale tylko odpady wymienione w art. 49a u.o.¹⁴, w stosunku do których nie stosuje się przepisów rozdziału określającego warunki termicznego przekształcania odpadów¹⁵.

Dodatkowo, o czym już była mowa wyżej, definicja współspalarni odpadów zawarta w u.o. wskazuje pewne cechy charakterystyczne pozwalające na odróżnienie współspalarni odpadów od spalarni odpadów. Przede wszystkim współspalarnią odpadów jest zakład lub jego część, których głównym celem jest wytwarzanie energii lub produktów, a nie termiczne przekształcanie odpadów, tak jak to jest w przypadku spalarni odpadów. W przypadku w współspalarni odpadów przekształcanie termiczne odpadów w celu ich unieszkodliwiania jest tylko działaniem ubocznym w ramach prowadzonej działalności gospodarczej.

Zależnie od ostatecznie przyjętej przez władze danego zakładu koncepcji odzysk energii może przybrać postać spalania w ramach np. jednego kotła samych tylko odpadów lub ich współspalania z paliwami konwencjonalnymi (np. węglem kamiennym). Niemniej jednak przyjęcie przez władze danego zakładu koncepcji spalania w ramach jednego z kilku funkcjonujących kotłów samych tylko odpadów nie oznacza, iż dany zakład lub jego część należy traktować jako spalarnię odpadów, w sytuacji gdy w ramach pozostałych kotłów są spalane lub współspalane paliwa konwencjonalne. Taki zakład lub jego część należy zawsze traktować jako współspalarnię odpadów. Taka interpretacja wynika z faktu, iż w definicji legalnej pojęcia „współspalarnia” odpadów jest mowa o przekształcaniu termicznym odpadów wraz z paliwami w ujęciu szerszym, tj. w ramach całego zakładu lub jego części, którego

¹⁴ Na podstawie art. 49a ust. 1 i 2 u.o. przepisów rozdziału 6 pt. *Termiczne przekształcanie odpadów* nie stosuje się do spalarni odpadów oraz współspalarni odpadów termicznie przekształcających wyłącznie następujące odpady: 1) roślinne z rolnictwa i leśnictwa; 2) roślinne z przemysłu przetwórstwa spożywczego, jeżeli odzyskuje się wytwarzaną energię cieplną; 3) włókniste, roślinne z procesu produkcji pierwotnej masy celulozowej i z procesu produkcji papieru z masy, jeżeli odpady te są spalane w miejscu produkcji, a wytwarzana energia cieplna jest odzyskiwana; 4) korka; 5) drewna, z wyjątkiem drewna zanieczyszczonego impregnatami i powłokami ochronnymi, które mogą zawierać związki chlorowcoorganiczne lub metale ciężkie, w skład których wchodzi w szczególności odpady drewna pochodzącego z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej; 6) zwłok zwierzęcych. Przepisów rozdziału 6 nie stosuje się również do eksperymentalnych instalacji wykorzystywanych do badań, rozwoju i testowania prowadzonych w celu poprawy procesu spalania, w których jest przetwarzane mniej niż 50 Mg odpadów rocznie, pod warunkiem że instalacje te są eksploatowane w okresie nie dłuższym niż rok.

¹⁵ R a d e c k i, *Ustawa*, s. 291-292.

głównym celem jest wytwarzanie energii lub produktów oraz obejmującego instalacje i urządzenia (w liczbie mnogiej) służące do prowadzenia procesu termicznego przekształcania. Oznacza to, iż krajowy prawodawca nie wprowadza wymogu, tak jak to uczynił prawodawca europejski, aby współspalarnię lub spalarnię zawęzić tylko do poszczególnych instalacji w ramach funkcjonującego zakładu.

Taka interpretacja pojęcia spalarni odpadów i współspalarni odpadów oznacza, iż wszystkie elektrownie i elektrociepłownie, które w ramach swojej działalności przekształcają również termicznie odpady, należy zawsze traktować jako współspalarnie odpadów.

*

Pojęcie spalarni i współspalarni odpadów zdefiniowane zostało zarówno na gruncie prawa europejskiego, jak i prawa polskiego. Na gruncie prawa europejskiego dla uznania instalacji za spalarnię lub współspalarnię decydujące znaczenie ma cel jej funkcjonowania, a nie to, co jest w niej spalane i w jakich ilościach. Również przepisy prawa polskiego, pomimo iż w tym zakresie nie dokonują prostego przeniesienia postanowień dyrektywy 2000/76/WE, prowadzą do takiego samego wniosku. Takie podejście wynika z faktu, iż przepisy prawa europejskiego i prawa polskiego dotyczące odpadów mają na celu m.in. wspieranie w możliwie największym stopniu odzysku odpadów, a w szczególności wykorzystywania ich jako źródła energii. Zbyt wąski zakres pojęcia współspalarni mogłby natomiast godzić w ten cel. Stosowanie bardziej rygorystycznych zasad do instalacji, których głównym celem jest rzeczywiście wytwarzanie energii albo produktów materialnych, mogłoby zniechęcić podmioty prowadzące takie jednostki do podejmowania albo kontynuowania tego rodzaju działalności. Dlatego też pojęcie współspalarni odpadów zostało szeroko zdefiniowane na gruncie prawa europejskiego, a także polskiego.

THE NOTIONS OF INCINERATION PLANT
AND CO-INCINERATOR OF WASTE

S u m m a r y

The notions of an incineration plant and co-incinerator have been defined both in the European law and our domestic legislation. In the EU legislation, these notions are regulated by 2000/76/EC directive on the incineration of waste. The decisive factor for the EU legislation to regard an installation as an incinerator or co-incinerator is its purpose, not the material to be incinerated nor the quantity thereof.

In Poland the notion of the two plants is regulated by the Act on Waste. Although the regulations of the Polish law do not make a straightforward transposition of the EU directive, they lead to the same conclusion, i.e. the same criteria are used to regard an installation as an incinerator.

Such an approach derives from the fact that both EU and Polish regulations on waste aim, *inter alia*, to support waste recycling to the largest extent possible as well as their use as an energy source. An excessively narrow interpretation of the notion of a co-incineration plant would that purpose. An application of more rigorous rules concerning installations whose primary aim is to produce energy or material goods would discourage the entities in charge of such facilities from undertaking or continuing this kind of economic activity. Therefore, the notion of a co-incinerating plant has been formulated broadly enough both in EU legislation and the Polish law.

Translated by Tomasz Palkowski

Słowa kluczowe: odpady, spalarnia odpadów, współspalarnia odpadów.

Key words: waste, incineration plant, co-incinerator.